

Ochrona własności intelektualnej

– Prawa autorskie osobiste i majątkowe, pola eksploatacji, dozwolony użytek, plagiat, OZZ

Marek Gozdera

Prawa autorskie

Prawa autorskie osobiste	Prawa autorskie majątkowe
Przynależne zawsze twórcy	Z reguły przynależne twórcy
Niezbywalne	Zbywalne
Nieograniczone w czasie	Ograniczone w czasie - trwają 70 lat od śmierci twórcy
Dotyczą relacji twórcy z utworem	Dotyczą dysponowania utworem i zarabiania na jego rozpowszechnianiu lub na innej formie wykorzystania

Autorskie prawa osobiste (art. 16 pr. aut.)

- ▶ Prawo do autorstwa utworu;
  - ▶ Zjawisko ghostwritingu
- ▶ Prawo do oznaczania utworu swoim nazwiskiem lub pseudonimem albo do udostępniania go anonimowo;
- ▶ Prawo do nienaruszalności treści i formy utworu – zwane inaczej prawem do integralności dzieła;
  - ▶ Korekta i wnoszenie poprawek
- ▶ Prawo do rzetelnego wykorzystywania utworu;
  - ▶ pozwala twórcy żądać, by przy wykorzystywaniu utworu nie fałszowano oryginalnego kształtu utworu np. przez przywoływanie jego fragm. w sposób wypaczający intencje autora lub przez tłumaczenie zmieniające istotny wydźwięk utworu pierwotnego
- ▶ Prawo do decydowania o pierwszym udostępnieniu utworu;
- ▶ Prawo do nadzoru nad sposobem korzystania z utworu.

Autorskie prawa majątkowe (art. 17-22 pr. aut.)

- ▶ **prawo do korzystania z utworu na wszystkich polach eksploatacji**
  - ▶ możliwość używania utworu i osiągania korzyści z tytułu jego posiadania (np. reprodukcja, wprowadzenie do obrotu, wykonanie, wystawienie, pokaz, recytacja, emisja, udostępnienie w Internecie),
- ▶ **prawo do rozporządzania utworem na wszystkich polach eksploatacji**
  - ▶ możliwość dysponowania utworem, zarządzania sposobem korzystania z utworu. Prawo to jest głównym środkiem czerpania przez twórcę korzyści materialnych z eksploatacji utworu (np. udzielanie licencji),
- ▶ **prawo do wynagrodzenia za korzystanie z utworu**

Pola eksploatacji (art. 50 pr. aut.)

- ▶ Są to oddzielne – pod względem technicznym i ekonomicznym – sposoby korzystania z utworu.
- ▶ Ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych wymienia trzy przykładowe grupy odrębnych **pól eksploatacji**:
  - ▶ **w zakresie utrwalania i zwielokrotniania utworu** np. wytwarzanie egzemplarzy utworu określoną techniką np. cyfrową bądź drukarską
  - ▶ **w zakresie obrotu oryginałem lub egzemplarzami, na których utwór utrwalono** – wprowadzenie do obrotu, użyczenie lub najem.
  - ▶ **w zakresie rozpowszechniania utworu w sposób inny niż w pkt. 2.**
– publiczne wykonanie, wystawienie, wyświetlenie, odtworzenie, nadawanie, publicznie udostępnienie utworu w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i czasie przez siebie wybranym.
- ▶ Z uwagi m.in. na rozwój technologiczny i społeczno-kulturowy mogą pojawiać się nowe pola eksploatacji.

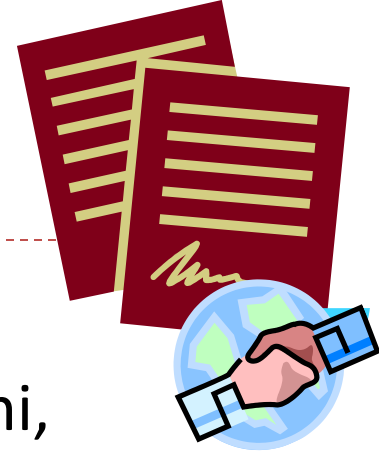
Przykłady pól eksploatacji

Technika drukarska	Wydanie powieści w formie drukowanej książki
Zapis magnetyczny	Utrwalenie filmu na kasetach VHS
Dźwiękowy zapis cyfrowy	Wydanie powieści w formie audiobooka zapisanego w plikach mp3
Publiczne wykonanie	Zaśpiewanie piosenki podczas koncertu
Publiczne odtwarzanie	Odtworzenie piosenki na dyskotecce
Publiczne udostępnianie utworu w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i czasie przez siebie wybranym	Udostępnienie fotografii cyfrowych w Internecie

Pola eksploatacji - znaczenie

Przede wszystkim dla obrotu prawami autorskimi, w szczególności:

- ▶ Umowa o przeniesienie autorskich praw **majątkowych** lub umowa o korzystanie z utworu obejmuje pola eksploatacji wyraźnie w niej wymienione (art. 41.2)
- ▶ Umowa może dotyczyć tylko pól eksploatacji, które są znane w chwili jej zawarcia (art. 42.4)
- ▶ Jeżeli umowa nie stanowi inaczej, twórcy przysługuje odrębne wynagrodzenie za korzystanie z utworu na każdym odrębnym polu eksploatacji (art. 45)

...

Art. 44.

W razie rażącej dysproporcji między wynagrodzeniem twórcy a korzyściami nabywcy autorskich praw majątkowych lub licencjobiorcy, twórca może żądać stosownego podwyższenia wynagrodzenia przez sąd.

Anioł Pański (obraz Jean-François Milleta)

Droit de suite

- ▶ Jest to autorskie prawo majątkowe, dziedziczne, niezbywalne, do określonej **części dochodów z zawodowej odsprzedaży oryginału** utworu plastycznego, fotograficznego, a także rękopisu utworu literackiego i muzycznego.
  - ▶ Instytucja droit de suite wywodzi się z prawa francuskiego. Jak pisał były francuski minister kultury i komunikacji Renaud Donnedieu de Vabres, została wprowadzona do tego systemu w 1920 roku na kanwie odsprzedaży obrazu Milleta L'Angélus, którego wartość znacznie wzrosła po wprowadzeniu go do obrotu. Po I wojnie światowej rodzina Milleta znajdowała się w trudnej sytuacji finansowej, podobnie jak wiele innych rodzin artystów. Droit de suite miało zapobiec temu stanowi rzeczy.
  - ▶ Instytucję tę wprowadziła większość krajów europejskich. 27 września 2001 wydano dyrektywę harmonizującą 2001/84/WE.
-

Droit de suite

- ▶ Zawodowa odsprzedaż wiąże się z działalnością domów aukcyjnych, galerii sztuki itp.
- ▶ **Oryginał** oznacza osobiście wykonany przez twórcę egzemplarz, **a także kopie wykonane osobiście albo pod nadzorem twórcy, uznane i oznaczone przez niego jako egzemplarze oryginalne**. Roszczenie o zapłatę określonej kwoty powstaje w chwili odsprzedaży utworu.
- ▶ Twórcy i jego spadkobiercom przysługuje prawo do wynagrodzenia stanowiącego sumę poniższych stawek:
  - ▶ 5% ceny sprzedaży, jeżeli zawarta jest w przedziale do 50 000 EUR
  - ▶ 3% ceny sprzedaży, jeżeli zawarta jest w przedziale 50 000 EUR – 200 000 EUR
  - ▶ 1% ceny sprzedaży, jeżeli zawarta jest w przedziale 200 000 – 350 000 EUR
  - ▶ 0,5% ceny sprzedaży, jeżeli zawarta jest w przedziale 350 000 EUR – 500 000 EUR
  - ▶ 0,25% ceny sprzedaży, jeżeli zawarta jest w przedziale powyżej 500 000 EUR

Dozwolony użytek (art. 23-35 pr. aut.)

- ▶ Umożliwia użytkownikom utworu korzystanie z cudzego dzieła bez zgody autora i większości przypadków bez konieczności zapłaty wynagrodzenia (w granicach określonych w ustawie),
- ▶ Celem dozwolonego użytku jest promowanie rozwoju cywilizacyjnego, rozwoju nauki i kultury.
- ▶ Stanowi ograniczenie autorskich praw **majątkowych**.

Dozwolony użytek dzielimy na:

- ▶ Dozwolony użytek **prywatny** (dla celów osobistych),
- ▶ Dozwolony użytek **publiczny** (w celach zawodowych).

Przykłady dozwolonego użytku

- ▶ Przykłady dozwolonego użytku prywatnego:
  - ▶ Pobranie pliku z muzyką ze strony WWW
  - ▶ Pożyczenie książki znajomemu
  - ▶ Skserowanie lub zeskanowanie książki na potrzeby własne bądź znajomych
  - ▶ Odtwarzanie muzyki na imprezie u znajomych
  - ▶ <https://www.youtube.com/watch?v=h7w3Lqw6wAQ>
- ▶ Przykłady dozwolonego użytku publicznego:
  - ▶ Biblioteka wypożyczająca książki
  - ▶ Przytoczenie fragmentu cudzej książki we własnym utworze np. w celu wyjaśnienia poruszonej kwestii
  - ▶ Publiczne wykonanie wiersza współczesnego poety podczas szkolnej akademii

Dozwolony użytek prywatny (art. 23 pr. aut.)

- ▶ *Bez zezwolenia twórcy wolno nieodpłatnie korzystać z już rozpowszechnionego utworu w zakresie własnego użytku osobistego.*
- ▶ *Zakres własnego użytku osobistego obejmuje zarówno korzystanie z pojedynczych egzemplarzy utworów przez zainteresowanego, jak również przez krąg osób pozostających z nim w kręgu pokrewieństwa, powinowactwa lub stosunku towarzyskiego.*
- ▶ Przyzwolenie to nie dotyczy:
  - ▶ programów komputerowych,
  - ▶ utworów architektonicznych
  - ▶ elektronicznych baz danych.

Przesłanki dopuszczalności korzystania z utworu w ramach dozwolonego użytku prywatnego

---

- ▶ Korzystanie z już rozpowszechnionego utworu;
- ▶ Nieodpłatność;
- ▶ Własny użytek osobisty obejmujący krąg osób pozostających w związku z osobistym, w szczególności pokrewieństwa, powinowactwa lub bliskiego stosunku towarzyskiego;
  - ▶ **Pokrewieństwo** – stosunek, jaki zachodzi między osobami mającymi wspólnych naturalnych przodków.
  - ▶ **Powinowactwo** – stosunek, który powstaje w wyniku zawarcia małżeństwa pomiędzy małżonkami, a krewnymi współmałżonków.
- ▶ Korzystanie z utworu w celach niekomercyjnych.

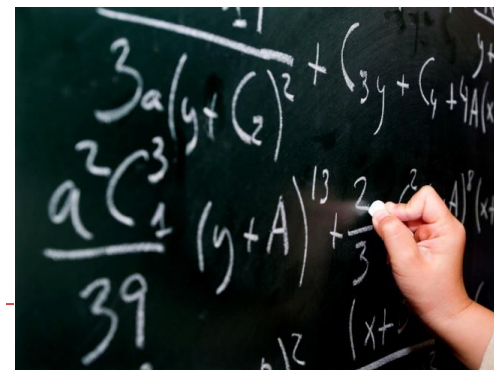
Dozwolony użytek publiczny

Dozwolony użytek publiczny – polega na ustawowej dopuszczalności swobodnego korzystania z cudzego dzieła bez zezwolenia osoby uprawnionej i w zasadzie bez obowiązku zapłaty wynagrodzenia ze względu na istotne potrzeby kulturalno-oświatowe społeczeństwa.

Ustawodawca przyznał uprawnienie do korzystania z utworów w ramach dozwolonego użytku publicznego w celach oświatowych i naukowych na rzecz:

- ▶ ośrodków informacji i dokumentacji
- ▶ instytucji naukowych i oświatowych,
- ▶ bibliotek, szkół i archiwów

Dozwolony użytek publiczny - przykłady

- ▶ Instytucje naukowe i oświatowe mogą w celach dydaktycznych lub prowadzenia własnych badań korzystać z rozpowszechnionych utworów w oryginale i w tłumaczeniu oraz sporządzać w tym celu drobne rozpowszechnione utwory lub egzemplarze fragmentów rozpowszechnionego utworu.
- ▶ *Wolno nieodpłatnie wykonywać lub odtwarzać publicznie rozpowszechnione utwory podczas ceremonii religijnych, imprez szkolnych i akademickich lub oficjalnych uroczystości państwowych jeśli nie łączy się z tym osiąganie korzyści i artyści wykonawcy nie otrzymują wynagrodzenia. (art. 31 pr. aut.)*

Swoboda panoramy

- ▶ Art. 33. Ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych
Wolno rozpowszechniać utwory wystawione na stałe na ogólnie dostępnych drogach, ulicach, placach lub w ogrodach jednakże nie do tego samego użytku.
- ▶ Chodzi nie tylko o utwory architektoniczne i rzeźby, ale też inne utwory plastyczne, fotograficzne, twórcze kompozycje oświetleniowe i roślinne.
- ▶ Wystawienie „na stałe” oznacza czas nieoznaczony, którego nie da się przewidzieć z góry.
- ▶ Swoboda panoramy nie dotyczy utworów wystawionych we wszystkich miejscach publicznych, a tylko tych dostępnych dla każdego **na otwartej przestrzeni**.
- ▶ Omawiany przepis zakazuje korzystać z utworów do tego samego użytku. Chodzi m.in. o rozpowszechnianie wykadrowanych kopii utworu fotograficznego, miniatur rzeźb czy budynków.

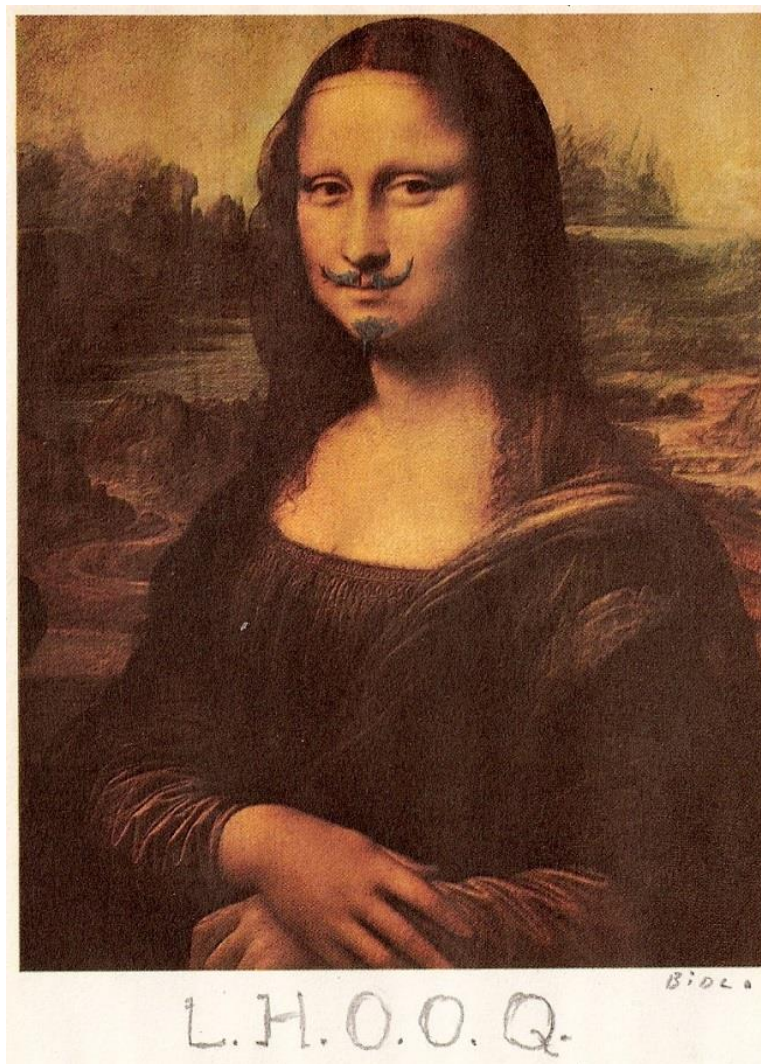

Kryteria podziału	Dozwolony użytek publiczny	Dozwolony użytek prywatny
Krąg adresatów	Społeczeństwo	Indywidualna jednostka
Cel unormowania	<ul style="list-style-type: none"> Realizacja ogólnospołecznych wartości Cel społeczny: informacyjny, dokumentacyjny, gospodarczy, oświatowy i kulturalny realizowany przez państwo 	<ul style="list-style-type: none"> Ustawodawca nie sprecyzował dokładnie celu dozwolonego użytku prywatnego, wskazał jedynie ogólnie, że musi to być własny użytek osobisty (w odróżnieniu od użytku komercyjnego). Przykładowo może to być cel: rozrywkowy, hobbystyczny, naukowy, kolekcjonerski Unormowanie odnoszące się do użytku osobistego jest wyrazem realizmu ustawodawcy (zasada racjonalności prawa), aby nie tworzyć prawa martwego, tj. nieprzestrzeganego.
Określenie pól eksploatacji	Pola eksploatacji są wyraźnie wskazane	Dotyczy potencjalnie wszystkich pól eksploatacji

Domena publiczna

- ▶ Domena publiczna to zasób utworów, które nie są objęte autorskimi prawami majątkowymi.
- ▶ W domenie publicznej są dzieła, które nigdy nie były objęte autorskim prawem majątkowym oraz te, w przypadku których ograniczenia wynikające z tego prawa wygasły.
- ▶ Istnienie zasobu twórczości dostępnej dla całej ludzkości bez ograniczeń uważa się za jeden z fundamentów rozwoju kultury.
- ▶ *Konstytucja RP, Odprawa posłów greckich, Dama z gronostajem, polskie kolędy etc.*

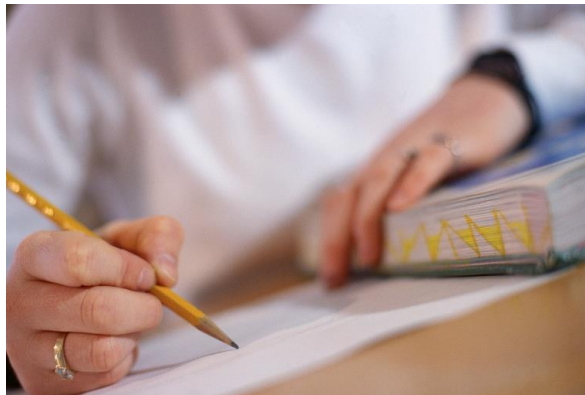
Utwory zależne zbudowane w oparciu o oryginały pozostające w domenie publicznej objęte są standardową ochroną prawnoautorską, np. obraz Marcela Duchampa L. H. O. O. Q. (znany jako Mona Lisa z wąsami) – o ile Mona Lisa jest w domenie publicznej, przeróbka Duchampa – o ile uznamy ją za twórczą – wciąż objęta jest autorskim prawem majątkowym, którego ochrona trwać będzie aż do 2039 roku.

Prawo cytatu (art. 29 pr. aut.)

Dozwolony użytek publiczny to również prawo cytatu, którego istota polega na tym, że:

- ▶ *wolno przytaczać w utworach stanowiących samoistną całość urywki rozpowszechnionych utworów oraz rozpowszechnione utwory plastyczne, utwory fotograficzne lub drobne utwory w całości, w zakresie uzasadnionym celami cytatu, takimi jak wyjaśnianie, polemika, analiza krytyczna i naukowa, nauczanie lub prawami gatunku twórczości (art. 29 ust. 1 pr. aut.)*

Prawo cytatu

W literaturze stwierdza się, że:

- ▶ do cytowanego utworu nie wolno wprowadzać żadnych zmian,
- ▶ cytat musi stanowić **fragment** utworu tworzonego i pełnić rolę podrzędną w stosunku do całości utworu,
- ▶ przytoczony cytat musi być w utworze wyraźnie oznaczony (np. innym krojem lub kolorem czcionki, cudzysłowem),
- ▶ jak w każdym przypadku korzystania z dozwolonego użytku konieczne jest podanie imienia i nazwiska twórcy oraz źródła, z którego cytat został zapożyczony i to, albo bezpośrednio przy cytacie, albo w przypisie.
- ▶ Cytat powinien być zawsze wtórny i podrzędny wobec naszego twórczego wkładu. Dlatego niedozwolona jest np. praktyka polegająca na takim budowaniu własnego utworu, że jego dominującą częścią są cytaty opisane lakonicznymi komentarzami

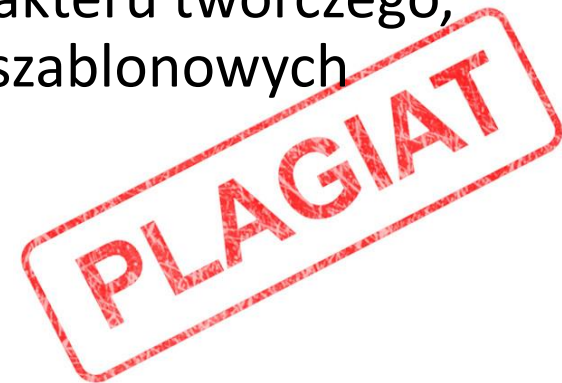
Plagiat

- ▶ Od cytatu należy odróżnić plagiat, który jest niedozwoloną formą zapożyczenia cudzego utworu.
- ▶ Pojęcie plagiatu wywodzi się z łacińskiego słowa *plagiatus* (skradziony), *plagium* (porwanie, kradzież). Tym tłumaczy się obiegowe określenie tego czynu mianem „kradzieży literackiej lub artystycznej”.
- ▶ Obecnie słowo plagiat nie zostało zdefiniowane w żadnym akcie normatywnym i funkcjonuje jako termin pozaustawowy.
- ▶ Plagiat polega na świadomym przejęciu innego utworu i oznaczeniu go swoim nazwiskiem, albo na świadomym wykorzystaniu części innego utworu we własnym dziele bez zaznaczenia faktu zapożyczenia.
- ▶ Ochrona przed plagiatem dotyczy tylko tej części utworu, która korzysta z ochrony autorskoprawnej.
- ▶ W działalności naukowej plagiat oznacza także przejęcie niechronionych prawem autorskim osiągnięć intelektualnych, takich jak np. odkrycie, ustalenie naukowe, wyniki badań, oryginalna metoda badawcza, cudza argumentacja, układ pracy. Takie postępowanie narusza dobra osobiste chronione w art. 23 i 24 kodeksu cywilnego.

Rodzaje plagiatu

- ▶ Szczególną formą plagiatu jest **autoplgiat** polegający na tym, że twórca wykosztuje wielokrotnie swoje utwory lub ich znaczne fragmenty bez zaznaczania miejsca ich pierwotnej publikacji;
  - ▶ Jest to naruszenie zasad naukowej rzetelności, co w przypadku pracowników naukowych skutkuje odpowiedzialnością dyscyplinarną.
- ▶ **Plagiat jawny** – polega na podpisaniu cudzego dzieła, względnie jego niezmienionego fragmentu, własnym nazwiskiem lub innym oznaczeniem (np. pseudonimem), jednoznacznie wskazującym na innego autora niż twórca pierwowzoru;
- ▶ **Plagiat ukryty** – zachodzi gdy elementy recypowane splatają się z elementami pochodzącymi od osoby dokonującej przejścia; jej wkład w nowo powstające dzieło nie ma charakteru twórczego, ogranicza się do mechanicznych przeniesień, szablonowych uzupełnień.

po lokata. Był widać, że nie muszę działać szybko. Swój wiek - który mi zawsze przypominał mój szef, zlecając różne najbardziej niebezpieczne misje - osiągnąłem dzięki temu, że nigdy nie narażałem się bez potrzeby. Odrzucałem się doskonale, jestem bardzo wysportowany, a jeśli zadecydowałoby się na awans, to - muszę przyznać - nie z powodu stanu mojego zdrowia. Nie udało mi się jednak wyrwać ciała. Dłód była w dotyku jak marmur, tyle że zimniejsza. Miałem rację. Tu była śmierć. Ale kostucha pogawiła się tu już przede mną, dokonała swego dzieła i niotła się, pozostawiając trupa. Wtuliłem, sprawdziłem, czy finiki są zastąpione, bezczelnie zainknałem drzwi, cicho przesułem zasuwę i zapaliłem lampę na suficie.

W mieniał każdej powieści kryminalnej nie ma wątpliwości co do dokładnej godziny śmierci ofiary znalezionej w starej angielskiej willi. Po pobieżnym zbadaniu i omówieniu pseudo-medycznych czarów szanowny doktor puszcza przegub nieboszczyka i mówi: „Śmierć nastąpiła ubiegłej nocy o godzinie jedenastej pięćdziesiąt siedem”, czy coś w tym rodzaju, a następnie z pogardliwym i pobłażliwym zarazem uśmiechem, przyznającym, że jest członkiem omylnej rasy ludzkiej, dodaje: „Minutę lub dwie w tę czy tamtą”. W rzeczywistości nawet dobry lekarz - poza stronicami powieści detektywistycznej - ma dużo więcej trudności. Waga, budowa denata, temperatura w pomieszczeniu i przyczyna śmierci w znacznym i często trudnym do przewidzenia stopniu wpływają na ostygnięcie ciała. Jednym słowem - chwila śmierci może być tylko określona w przybliżeniu, z dokładnością do kilku godzin.

Nie jestem lekarzem, a tym bardziej dobrym lekarzem, mogłem więc tylko stwierdzić, że człowiek z za stołu zginął wystarczająco dawno, by wystąpiło pośmiertne stężenie mięśni, lecz nie na tyle dawno, by się cofnęło. Był sztywny jak człowiek, który zamarł podczas syberyjskiej zimy. Śmierć musiała nastąpić wiele godzin temu. Ile - nie wiem.

Miał cztery złote paski na mankietach. A więc był kapitanem statku. Ale... kapitan w kabine radiotelegrafisty? To się nie zdarza zbyt często, a już na pewno kapitanowie nie urzędują za stołem manipulacyjnym. Ten siedział na krześle. Tył jego głowy spoczywał na kurcie zawieszanej na haku wbitym w ścianę grodzi. Policzek miał oparty o ścianę. Trupa sztywność utrzymywała go w tej pozycji. Ale przecież przed zeszytnieniem ciała powinno było osunąć się na podłogę lub spocząć na łóżku na stoliku.

Nie zauważyłem śladów gwałtu, ale przypuszczenie, że kapitan umiał z przyczyn naturalnych dokładnie w tej samej chwili, w której próbował brnąć się przy pomocy ciała, wydało mi się zbyt naciągane. Postanowiłem więc zbadać sprawę z bliska. Próbowałem podnieść ciało. Bez rezultatu. Zrobiłem to jeszcze raz, silniej. Usłyszałem szelest drącego się materiału. Trup niespodziewanie uniósł się do góry i opadł na lewą stronę stołu kierując ciałem - moim okładającym palec - w sufit.

Tęto jest wadliwie, że nie można znaleźć i zabrać ciała z miejsca. Nie można znaleźć

PLAGIAT

ROZDZIAŁ I

CO NAPRAWDĘ WIEDZIAŁ „MASA”?

- W powieściach kryminalnych nie ma wątpliwości co do dokładnej godziny śmierci znalezionej ofiary. Zazwyczaj po pobieżnym zbadaniu lekarz puszcza przegub nieboszczyka i mówi: „Śmierć nastąpiła ubiegłej nocy o godzinie trzeciej trzydzieści siedem”, czy coś podobnego, a następnie z pobłażliwym uśmiechem, przyznającym, że jest członkiem omylnej rasy ludzkiej, dodaje: „Kilka minut w tę czy w tamtą”. W rzeczywistości nawet dobry lekarz ma dużo więcej trudności, bo waga denata i okoliczności zgonu wpływają na ostygnięcie ciała powodując, że chwila śmierci może być określona jedynie w przybliżeniu, z dokładnością do kilku godzin. Nie jestem lekarzem, ani tym bardziej dobrym lekarzem, ale jedno mogłem stwierdzić na pewno: dyrektor IV Oddziału Banku PKO BP w Warszawie zginął wystarczająco dawno, by wystąpiło pośmiertne stężenie mięśni, lecz nie na tyle dawno, by się cofnęło. Był sztywny jak człowiek, który zamarł podczas syberyjskiej zimy. Śmierć musiała nastąpić wiele godzin przed naszym przybyciem. Ile? - nie wiem.

Nadkomisarz przerwał.

Po raz kolejny tego dnia przyjrzałem się człowiekowi, który snuł swoją opowieść: wysokiemu mężczyźnie w dobrze skrojonym, ciemnym garniturze, z chłodnymi, prze-

- Pan mnie zblaznił - odezwał się.

De Graaf wyszedł. Zastanowiłem się, co mu się, u diabła, zdawało - że aby czegoś wybrałem sobie hotel "Rembrandt"?

Gabinet pułkownika de Graafa w niczym nie przypominał hotelu "Rembrandt". Był to dość duży pokój, ale ponury, goły i funkcjonalny, umeblowany głównie stalowoszarymi szafkami na akta, ze stalowoszarym stołem i stalowoszarymi fotelami, które były twarde jak stal. Ale przynajmniej ten wystrój zmuszał człowieka do koncentrowania się na omawianej sprawie, nie było tam niczego, co odciągałoby uwagę czy wzrok. De Graaf i ja, po dziesięciu minutach wstępnej rozmowy, właśnie się koncentrowaliśmy, choć sądzę, że przychodziło to łatwiej de Graafowi niż mnie. Poprzedniej nocy nie mogłem zasnąć do późna, a nigdy nie jestem w najlepszej formie o godzinie dziesiątej w zimny i wietrzny rano.

- Wszelkie narkotyki - zgodził się de Graaf. - Oczywiście interesują nas wszelkie narkotyki: opium, haszysz, amfetamina, LSD, STP, kokaina, ośmiu myli - co pan tylko chce, panie majorze - i tym się zajmujemy. Wszystkie te środki niszczą albo prowadzą do zniszczenia. Ale w tym przypadku ograniczamy się do naprawdę groźnego - do heroiny. Zgoda?

- Zgoda - orzwał się od progu niski, ostry głos.

Obróciłem się i popatrzyłem na człowieka, który tam stał, wysokiego mężczyznę w dobrze skrojonym, ciemnym garniturze, z chłodnymi, przenikliwymi, szarymi oczami, sympatyczną twarzą, która bardzo szybko mogła przestać być sympatyczna, wyglądającego bardzo fachowo. Nie było wątpliwości, co do jego zawodu.

Policjant, i to nie taki, którego można by lekceważyć.

Zamknął drzwi i podszedł do mnie lekkim, sprężystym krokiem człowieka mającego znacznie mniej niż czterdzieści kilka lat, chociaż co najmniej tyle sobie liczył. Wyciągnął rękę i powiedział:

- Van Gelder. Wiele o panu słyszałem, panie majorze.

Zastanowiłem się krótko, ile dokładnie, postanowiłem wstrzymać się od komentarza, uśmiechałem się i uściśnięciem mu dłoń.

- Inspektor van Gelder - przedstawił go de Graaf. - Szef naszego wydziału do spraw narkotyków. Będzie z panem pracował, majorze. Zapewni pan najlepszą współpracę, jaka jest możliwa.

Wprowadziła mnie do pomieszczenia, które nazywała gabinetem i już jej nie było. Gabinet mojego rozmówcy nie kontrastował z resztą budynku i tak jak cała reszta, w niczym nie przypominał pokoju, jaki sobie wyobrażałem zastać w domu „ubeka”. Był to dość duży pokój, może nieco ponury, ale funkcjonalny, umeblowany głównie regałami na książki i stalowoszarymi szafkami na akta, ze stalowoszarym stołem i stalowoszarymi fotelami. Ten wystrój nie rozpraszał, raczej zmuszał do koncentrowania się na omawianej sprawie - nie było tam niczego, co odciągałoby uwagę czy wzrok.

- Dzień dobry - odezwał się niski, ostry głos.

Obróciłem się i popatrzyłem na człowieka, który tam stał, wysokiego mężczyznę w dobrze skrojonym ciemnym garniturze, z chłodnymi, przenikliwymi szarymi oczami i twarzą, którą mógłbym nawet uznać za sympatyczną, gdybym tylko zapomniał o okolicznościach, w jakich się tu znalazłem. Jednym słowem mój rozmówca nie wyglądał na tępego uboła, przeciwnie, wyglądał bardzo fachowo. Twardy i wyglądający na przebiegłego osobnik po pięćdziesiątce. Głina, i to nie taki, którego można by lekceważyć. Zamknął drzwi i podszedł do mnie lekkim sprężystym krokiem. Przedstawił się.

- Nieczęsto przyjmuję gości tutaj, ale wiele o panu słyszałem i chciałem, abyśmy obaj czuli się swobodnie - zagadnął.

Zastanowiłem się chwilę, co odpowiedzieć, ale postanowiłem nie komentować tego, co usłyszałem. Uśmiechałem się i uściśnięciem mu dłoń.

- Proszę, niech pan siada - zagadnął gospodarz. - Napije się pan czegoś?

- Może latte, jeśli łaska.

Kapitan skrzywił się, jakbym popełnił jakieś świętokradstwo, uniósł pytająco brwi i zerkał na mnie bocznie.

PLAGIAT

Odpowiedzialność za popełnienie plagiatu

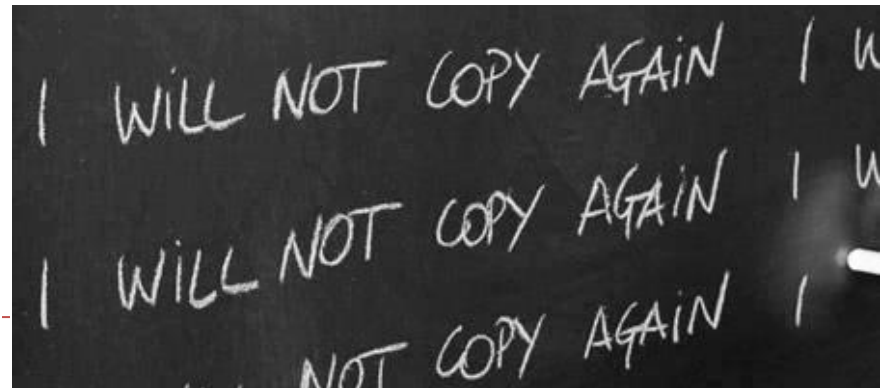
- ▶ *Za naruszenie przepisów obowiązujących w uczelni oraz za czyny uchybiające godności studenta, ponosi on odpowiedzialność przed komisją dyscyplinarną albo przed sądem koleżeńskim samorządu studenckiego (art. 211 Prawo o szkolnictwie wyższym).*
- ▶ Szczegółowo przebieg postępowania wyjaśniającego i dyscyplinarnego normują przepisy rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 6 grudnia 2006 r. w sprawie szczegółowego trybu postępowania wyjaśniającego i dyscyplinarnego wobec studentów.

Odpowiedzialność dyscyplinarna studentów za popełnienie plagiatu

---

- ▶ W razie podejrzenia popełnienia przez studenta czynu polegającego na przypisaniu sobie autorstwa istotnego fragmentu lub innych elementów cudzego utworu, rektor niezwłocznie poleca przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego (art. 214 ust. 4 pr. sz. w.)
- ▶ Postępowanie wyjaśniające na polecenie rektora wszczyna i przeprowadza rzecznik dyscyplinarny ds. studentów. Postępowanie wyjaśniające powinno trwać nie dłużej niż 6 tygodni. W czasie jego trwania rzecznik informuje rektora o dokonanych ustaleniach.
- ▶ Komisja dyscyplinarna ds. studentów orzeka w składzie złożonym w równej liczbie z nauczycieli akademickich i studentów, przewodniczy jej nauczyciel akademicki.

Odpowiedzialność dyscyplinarna studentów za popełnienie plagiatu

---

Karami dyscyplinarnymi, które mogą zostać orzeczone wobec studenta są:

- ▶ upomnienie;
- ▶ nagana;
- ▶ nagana z ostrzeżeniem;
- ▶ zawieszenie w określonych prawach studenta na okres do jednego roku;
- ▶ wydalenie z uczelni;

Jeżeli w wyniku postępowania wyjaśniającego zebrany materiał potwierdzi popełnienie plagiatu – rektor wstrzymuje postępowanie o nadanie tytułu zawodowego do czasu wydania orzeczenia komisji dyscyplinarnej oraz składa zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa (art. 214 ust. 6 pr. sz. w.)

Odpowiedzialność cywilna z tytułu popełnienia plagiatu (art. 78 ust. 1 pr. aut.)

Osobie, której autorskie prawa osobiste zostały naruszone z tytułu popełnienia plagiatu przysługują następujące roszczenia: niemajątkowe i majątkowe.

- ▶ W ramach roszczeń niemajątkowych wyróżniamy:
  - ▶ roszczenie o zaniechanie działań zagrażających naruszeniem lub naruszających dobra osobiste;
  - ▶ roszczenie o usunięcie skutków naruszenia.
- ▶ W ramach roszczeń majątkowych wyróżniamy:
  - ▶ roszczenie o zadośćuczynienie;
  - ▶ roszczenie o zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny.

Odpowiedzialność karna z tytułu popełnienia plagiatu (art. 115 ust. 1 pr. aut.)

Kto przywłaszcza sobie autorstwo albo wprowadza w błąd co do autorstwa całości lub części cudzego utworu albo artystycznego wykonania podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.

Kary za piractwo

- ▶ Kto bez uprawnienia albo wbrew jego warunkom rozpowszechnia cudzy utwór (...) podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.
- ▶ Jeżeli sprawca dopuszcza się czynu określonego w ust. 1 w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.
- ▶ Jeżeli sprawca uczynił sobie z popełniania przestępstwa określonego w ust. 1 stałe źródło dochodu, albo działalność przestępną, organizuje ją lub nią kieruje, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 5.
- ▶ Jeżeli sprawca czynu określonego w ust. 1 działa nieumyślnie, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Organizacje zbiorowego zarządzania (art. 104 pr. aut.)

- ▶ Organizacjami zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi, zwanymi dalej „organizacjami zbiorowego zarządzania”, w rozumieniu ustawy, są stowarzyszenia zrzeszające twórców, artystów wykonawców, producentów lub organizacje radiowe i telewizyjne, których statutowym zadaniem jest zbiorowe zarządzanie i ochrona powierzonych im praw autorskich lub praw pokrewnych oraz wykonywanie uprawnień wynikających z ustawy.
- ▶ <https://www.youtube.com/watch?v=Hgzd9ZhvjKo>

ZAiKS

ZWIĄZEK ARTYSTÓW
WYKONAWCÓW
Stoart

**Stowarzyszenie
Filmowców
Polskich**

Z P A V
ZWIĄZEK PRODUCENTÓW
AUDIO VIDEO

KOPIPOL

Organizacje zbiorowego zarządzania

- ▶ W dobie globalizacji rynku i lawinowego rozwoju technik eksploatacyjnych i Internetu twórca ma w praktyce bardzo ograniczone możliwości sprawowania zarządu swoimi prawami majątkowymi jak i kontroli poszanowania jego prawa autorskich
- ▶ Zarządzanie prawami majątkowymi wymaga znajomości nie tylko prawa autorskiego, ale także prawa cywilnego, administracyjnego, znajomości organizacji rynku i zasad działania na nim.
- ▶ W tej sytuacji twórcy powierzają zarząd swymi prawami majątkowymi osobom trzecim w oparciu o przepisy prawa cywilnego albo organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi.
- ▶ Warunkiem działania organizacji zarządzającej jest uzyskanie zezwolenia od ministra właściwego ds. kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, który także sprawuje nadzór nad ich działalnością.
- ▶ Decyzje ministra o udzielonych zezwoleniach i ich wycofaniu publikowane są w Monitorze Polskim.

Cele organizacji zbiorowego zarządzania

Podstawowy cel to ochrona i zbiorowe zarządzanie powierzonymi prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi.

OZZ realizują ten obowiązek przez:

- ▶ negocjacje i zawieranie umów licencyjnych z użytkownikami, określających na zasadach jednolitych dla całego repertuaru reprezentowanego przez OZZ warunki korzystania z dóbr chronionych;
- ▶ pobieranie wynagrodzenia należnego uprawnionym;
- ▶ reprezentację podmiotów w stosunkach z użytkownikami praw;
- ▶ dochodzenie ochrony w przypadkach naruszenia uprawnień podmiotów reprezentowanych przez organizację.

Członkami OZZ mogą być:

- ▶ Twórcy; artyści wykonawcy; producenci; organizacje radiowe i telewizyjne
-

cdn.

